

N:o 7.

Ank. till Riksd. Kansli den 18 Febr. 1873, kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om befrielse för lärjunge vid elementarläroverk från första årets beväringsexercis.

Genom Kongl. kungörelsen den 11 Augusti 1863 är stadgadt: »När beväringssyngling, som bland allmänna beväringsmanskapet inmönstras, är aktiv medlem af frivillig skarpskytteförening och företer skriftligt betyg, undertecknad af öfverbefälhafvaren för den korps, han tillhör, jemte en af chefen för närmaste regemente eller korps i arméen tillförordnad, i tjenst varande officer, derom att den beväringsskyldige under minst ett år deltagit i skarpskytte-korpsens öfningar, utförda i öfverensstämmelse med det för arméen gällande exercisreglemente, och eger den färdighet i vapenföring, marsch och manöver, som motsvarar läraktig beväringsskarls efter första årets möte, samt derjemte förvärfvat den skjutfärdighet, som i målskjutningsinstruktionen är för rekryt i arméen bestämd såsom vilkor för approbation till soldat, må sådan beväringsskyldig befrias från deltagande i första årets vapenöfning med den allmänna beväringen.»

Nu har Herr *A. W. Wigardt* uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 37), som blifvit till Lag-Utskottet remitterad, anmärkt, att, enligt hans åsigt, den förmån, som sålunda blifvit medlem af frivillig skarpskytteförening förunnad, jemväl borde komma lärjunge vid elementarläroverk till del. Motionären vore nemligen öfvertygad derom, att de äldre lärjungarne vid sådant läroverk vore så hemmastadde och öfvade i allt hvad som erfordrades i ifrågavarande ämne, att de vida öfverträffade både första och andra klassens beväring; hemställande

motionären derföre, »att ett tillägg till nu gällande författning måtte göras, att yngling vid elementarläroverk, om han af vederbörande godkännes, måtte i likhet med skarpskytteyngling befrias från första årets beväringsexercis.»

Vårt försvarsväsende är för närvarande i väsendtlig mån grundadt på beväringssinrättningen, hvars utbildande derföre är af synnerlig vikt. Men för att den deraf beroende pligt skall kunna med förtroende och fosterländsk hängifvenhet omfattas af hela folket, måste skyldigheten vara lika för alla. Af sådan anledning var det ock som nästlidna års Riksdag för sin del beslöt borttagande af legnings- och friköpningsrätten, ett beslut som sedermera blifvit af Kongl. Maj:t gilladt och genom Kongl. kungörelsen den 1 sistlidne November promulgerats såsom lag.

Den för medlemmar af frivilliga skarpskytteföreningar i vissa fall medgifna befrielse från första årets vapenöfningar torde egentligen vara att betrakta såsom en uppmuntran från statens sida till befrämjande af skarpskytteidén, såsom en eggelse till inträde i dessa föreningar, hvilka på egen bekostnad bildat sig för att i vapenföring och andra militäriska öfningar förvärfva insigt och färdighet samt uppställt såsom öfningarnes ändamål och föreningarnes bestämmelse att i farans stund medverka till fäderneslandets försvar. Att nu tillerkänna lärjungarne vid elementarläroverken en motsvarande förmån, på sätt motionären föreslagit, der till förefinnes ej samma anledning.

Derest motionärens förslag vunne framgång, skulle utan tvifvel andra i samma riktning följa, och dessa torde då svärigen kunna tillbakavisas. Ty om den ifrågakämda friheten medgifves lärjungar vid elementarläroverk, så fordrar rättvisan att enahanda förmån förunnas hvarje annan beväringsskyldig, som på ett eller annat sätt förvärfvat tillräcklig insigt och färdighet för att kunna genomgå det för medlem af skarpskytteförening i ifrågavarande hänseende stadgade prof.

På grund af hvad anfördt blifvit får Utskottet vördsamt hemställa, att föreliggande förslag ej måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 18 Februari 1873.

På Utskottets vägnar:

H. G. v. GEGERFELT.

Reservation:

af Herr *Westerdal*: »Då yngling vid fullständigt elementarläroverk är underkastad militäriska öfningar till större utsträckning, än som erfordras af beväringsskicket, och dessa öfningar, förutom dermed förknippade kostnader, jemväl förminska den tid, som han annars kunnat egna åt sina studier; så fordrar icke blott billighet utan äfven rättvisa, att han tillerkännes, så vidt sig göra låter, en mot nämnda uppoffring svarande fördel. Eljest skulle nemligen den likställighet i medborgerliga skyldigheter, som är ett oafvisligt vilkor för ett samhälles sunda utveckling, icke vinna tillbörligt erkännande. Af nämnda anledning kan jag icke förena mig i den af Lag-Utskottet gjorda hemställan i följd af Herr A. W. Wigardts ifrågavarande motion, utan tillåter mig vördsam samt föreslå,

att Riksdagen ville för sin del besluta att yngling, som antingen före beväringsskicket genomgått eller vid den tiden vistas vid fullständigt elementarläroverk, bör, derest han af vederbörande godkännes, i likhet med medlem af skarpskyttekorps befrias från första årets beväringsexercis.»

N:o 8.

Ank. till Riksd. Kansli den 18 Febr. 1873, kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner om ändring i gällande föreskrifter angående lotterier.

I detta ämne hafva tre särskilda motioner blifvit väckta, en inom Första Kammaren af Herr *N. S. von Koch*, (motionen N:o 13) samt de begge andra inom Andra Kammaren af Herrar *Olof Ahlström* (motionen